

Justitiedepartementet

**Remissvar över utredningen om översyn av konsumentprisindex
(SOU 1999:124)****1 Inledning**

Sveriges riksbank har beretts tillfälle avge yttrande över betänkande från utredningen om översyn av konsumentprisindex (SOU 1999:124).

KPI används i huvudsak för tre olika ändamål; som kompensationsindex i socialförsäkringssystemet, som deflator i nationalräkenskaperna samt som underlag för utformning och utvärdering av penningpolitiken. Riksbanken lämnar härmed kommentarer och synpunkter på det remitterade betänkandet.

I en bilaga till denna skrivelse överlämnas mera detaljerade kommentarer till utredningens tekniska förslag, som inte varit föremål för direktionens ställningstagande.

2 Riksbankens synpunkter

Bland KPI:s tre ovan angivna användningsområden bör enligt Riksbanken KPI:s roll som kompensationsprisindex i första hand vara vägledande för KPI:s utformning.

Utredningen föreslår att en ny metod för att mäta priset för boende i egnahem införas i KPI. KPI:s användning för kompensationsändamål påverkas emellertid genom långtgående förenklingar negativt av det föreslagna sättet att mäta egnahems-posten. Detta talar mot att genomföra de föreslagna förändringarna av egnahems-posten i KPI.

Sedan 1993 används konsumentprisindex (KPI) som målvariabel för penningpolitiken. I februari 1999 förtydligades målformuleringen, varvid Riksbankens direktion påpekade att det kan finnas skäl att avvika från KPI-målet om inflationen på

ett till två års sikt bedöms påverkas av tillfälliga faktorer. För närvarande baseras penningpolitiken på en bedömning av KPI exklusive räntekostnader, ändrade indirekta skatter och subventioner (UNDIX). Mot bakgrund av den stora betydelsen som prisindex har för penningpolitiken tillskrev Riksbanken KPI-utredningen med önskemål om en analys av lämplig målvariabel.

Utredningen anser att KPIF har goda förutsättningar att fungera som målvariabel för penningpolitiken, trots att förslaget vad avser bostadsposten innebär att inflationen mätt med KPIF bedöms bli behäftat med ett litet systematiskt fel. Utredningen bedömer därtill att effekterna av ändrade indirekta skatter skulle vara ett begränsat problem om KPIF användes som målvariabel. Riksbankens kalkyler visar dock att ändrade indirekta skatter och subventioner bidrog till att höja prisutvecklingen med i genomsnitt 0,8 procentenheter per år under perioden 1980-1999.

Riksbanken konstaterar att det föreslagna KPIF inte ger någon entydig förbättring jämfört med KPI. Även framgent kommer det att behövas kompletterande mått på inflationen som stöd för den penningpolitiska analysen och beslutsfattandet. Riksbankens erfarenheter från användning av UNDIX och andra mått på inflationen är därvid goda.

Riksbanken vill i detta sammanhang betona att det för utvärderingen av penningpolitiken är angeläget att konsumentprisindex och kompletterande index utarbetas och fastställs av en myndighet som är fristående från Riksbanken.

Utredningen gör också en genomgång av tillförlitligheten i KPI och föreslår åtgärder för att förbättra denna. Riksbanken tillstyrker dessa åtgärder men skulle välkomna en högre ambitionsnivå än den som utredningen föreslår, bl.a. för att reducera urvalsosäkerheten.

HIKP, d.v.s. det harmoniserade mått för konsumentpriser som tagits fram inom EU, skulle enligt utredningen kunna utgöra ett alternativ till KPIF som målvariabel för penningpolitiken, men först om långsiktigt verkande regler lagts fast för hur HIKP skall beräknas. Utredningen betonar att det råder oklarhet om dess framtida utformning. Riksbanken anser att HIKP:s roll också bör ses i ljuset av ett ställningstagande till ett svenskt deltagande i EMU. En övergång till HIKP som målvariabel för penningpolitiken är för närvarande inte aktuell.

3 Sammanfattning

Sammantaget anser Riksbanken att det finns problem med KPIF som i första hand är relaterade till egnahemsposten. Den föreslagna metoden för beräkning av kapitalkostnaderna för egnahem är otillfredsställande bl.a. när det gäller KPI:s användning för kompensationsändamål. Därför menar Riksbanken att denna förändring

av KPI inte bör genomföras. KPI-utredningens betänkande föranleder inte någon förändring av den nuvarande målformuleringen för penningpolitiken.

På direktionens vägnar:

Urban Bäckström

Kerstin Alm

I beslutet har deltagit: Urban Bäckström, ordförande, Lars Heikensten, Eva Srejber, Villy Bergström, Kerstin Hessius och Lars Nyberg.
Föredragande har varit Hans Lindblad.